

Aan de Minister van Veiligheid en Justitie

Postbus 20301
2500 EH DEN HAAG

Datum
2 mei 2017

Ons kenmerk
z2017-02140

Uw brief van
8 maart 2017

Contactpersoon

070 8888 500

Uw kenmerk

Onderwerp

Wetgevingsadvies Ontwerpbesluit tot vaststelling van nadere regels voor het vastleggen en bewaren van kentekengegevens op grond van artikel 126jj van het Wetboek van Strafvordering door de politie

Geachte ,

Bij brief van 8 maart 2017 heeft u de Autoriteit Persoonsgegevens (hierna: AP) op grond van het bepaalde in artikel 51, tweede lid van de Wet bescherming persoonsgegevens (Wbp) gevraagd te adviseren op het conceptontwerpbesluit tot vaststelling van nadere regels voor het vastleggen en bewaren van kentekengegevens op grond van artikel 126 jj van het Wetboek van Strafvordering door de politie (hierna: het conceptontwerpbesluit). Het conceptontwerpbesluit is reeds op 7 maart jl. door u samen met de Memorie van Antwoord inzake het wetsvoorstel regeling van het vastleggen en bewaren van kentekengegevens door de politie aan de Eerste Kamer aangeboden. Uit contact met een medewerker van uw Ministerie is gebleken dat advisering door de AP nog steeds opportuun is.

Achtergrond

Op 8 november 2016 is het wetsvoorstel inzake de Wijziging van het Wetboek van Strafvordering in verband met de regeling van het vastleggen en bewaren van kentekengegevens door de politie (hierna: het wetsvoorstel ANPR) door de Tweede Kamer aangenomen. Op grond van artikel 126jj van het Wetboek van Strafvordering (hierna: Sv) zal het voor de politie en de Koninklijke marechaussee mogelijk worden alle een camera passerende kentekens (hierna: ANPR-gegevens) vast te leggen en gedurende vier weken te bewaren. Raadpleging van deze bewaarde ANPR-gegevens is slechts mogelijk door geautoriseerde opsporingsambtenaren ten aanzien van de specifiek in het nieuwe artikel 126jj lid 3 Sv genoemde gevallen: in geval van verdenking van een misdrijf als omschreven in artikel 67, eerste lid (Sv) ten behoeve van de opsporing van dat misdrijf of in geval van een voortvluchtige persoon als bedoeld in artikel 564 ter aanhouding van deze persoon.

Datum
2 mei 2017

Ons kenmerk
z2017-02140

De AP (voorheen nog het CBP) heeft per brief van 28 februari 2011 (zaaknummer z2011-00044) op het oorspronkelijk ingediende conceptwetsvoorstel geadviseerd. Het CBP had bezwaren tegen het conceptwetsvoorstel en heeft geadviseerd het aldus niet in te dienen. Het CBP kwam ten aanzien van het conceptwetsvoorstel uit 2011 tot de conclusie dat het conceptwetsvoorstel voorzag in een bevoegdheid voor de politie om, in de geschetste mogelijkheid van een landelijke dekkend ANPR-cameranetwerk, alle passanten op Nederlandse wegen als potentiële verdachten in politiebesteden op te nemen. Mede door de onbepaaldheid van het doel “opsporing van strafbare feiten” in samenhang met de bewaartermijn en de geopperde mogelijkheid van centrale opslag zou een hooiberg van politiegegevens betreffende veelal niet-verdachte personen gecreëerd worden. Het wettelijk mogelijk maken van deze verwerking, die inbreuk maakt op de persoonlijke levenssfeer van een groot aantal burgers, zou alleen te rechtvaardigen zijn wanneer de noodzaak daartoe is aangetoond. Het CBP kwam echter tot de conclusie dat dit noch wat betreft de subsidiariteit, noch wat betreft de proportionaliteit het geval was.

Nadien is het wetsvoorstel naar aanleiding van het advies van het CBP en van de Raad van State aangepast en uiteindelijk op 11 februari 2013 aan de Tweede Kamer aangeboden en zoals hiervoor reeds is aangegeven op 8 november 2016 door de Tweede Kamer aangenomen.

Inhoud conceptontwerpbesluit

Op grond van het nieuwe, nog niet in werking getreden, artikel 126jj lid 6 Sv worden bij of krachtens een algemene maatregel van bestuur regels gesteld over de inzet van een technisch hulpmiddel, bedoeld in het eerste lid, de vastlegging van de gegevens en de wijze waarop de gegevens worden geraadpleegd.

In het conceptontwerpbesluit zijn ter uitvoering van die wet regels opgenomen over de inzet van de ANPR-camera's (cameraplan, criteria voor plaatsing en inzet), de afstelling van de camera's, de toegestane foutmarges, de toegang tot de ANPR-gegevens, de vastlegging (logging) van de raadpleging, de automatische vernietiging en de beveiliging van de gegevens. Eveneens zijn de nadere voorwaarden, waaronder de ANPR-gegevens aan het buitenland kunnen worden verstrekt in dit besluit vastgelegd.

Beoordeling

De ANPR-gegevens die overeenkomstig artikel 126jj Sv worden bewaard (hierna: 126jj-gegevens) zijn politiegegevens. Dat betekent dat de bepalingen uit de Wet politiegegevens (WPG) en het Besluit politiegegevens (BPG) daarop van toepassing zijn voor zover daarvan niet wordt afgeweken in artikel 126jj Sv of in het conceptontwerpbesluit. In artikel 126jj Sv is de verhouding tot de bepalingen in de WPG verhelderd. Geëxpliciteerd is dat paragraaf 2 van de WPG (de verwerking van gegevens met het oog op de uitvoering van de politietaak), met uitzondering van artikel 8 (uitvoering van de dagelijkse politietaak) en paragraaf 3 (De verstrekking van politiegegevens aan anderen dan politie en Koninklijke marechaussee) met uitzondering van de artikelen 17 (verstrekking aan inlichtingendiensten en buitenlandse opsporingsinstanties) en 17a (verstrekking aan politie en gezagsdragers Bonaire, Sint Eustatius en Saba) en paragraaf 5a (bepalingen ten aanzien van Bonaire, Sint Eustatius en Saba), *niet* van toepassing zijn op de 126jj-gegevens. Dit betekent dat de bepalingen in het BPG die uitvoering geven aan bepalingen uit de genoemde paragrafen – niet zijnde de artikelen die zijn uitgezonderd – niet van toepassing zijn op de 126jj-gegevens.

Datum
2 mei 2017

Ons kenmerk
z2017-02140

Daarnaast voorziet het conceptontwerpbesluit in artikel 12 ten aanzien van artikel 17 van de WPG in enkele afwijkende regels van de bepalingen in paragraaf 5 (Verstrekking aan en ontvangst politiegegevens uit het buitenland en doorgifte aan derde landen) van het BPG. In aanvulling op de bepalingen uit het BPG bevat het conceptontwerpbesluit eveneens regels over de verstrekking van 126jj-gegevens aan Bonaire, Sint Eustatius en Saba ter uitwerking van artikel 17a van de WPG.

“Andere” ANPR-gegevens of gebruik PNR gegevens voor andere doeleinden

De Nota van Toelichting geeft in de inleidende bepalingen op pagina 1 aan:

“De bepalingen uit dit besluit (in casu het conceptontwerpbesluit) zijn slechts van toepassing op ANPR-gegevens die op grond van artikel 126jj worden bewaard. Op ANPR-gegevens en andere politiegegevens die op grond van de artikelen 8 of 9 van de WPG (verder) worden verwerkt zijn de ‘gewone’ bepalingen van het BPG van toepassing.”

Uit deze passage lijkt naar voren te komen dat er nog andere ANPR-gegevens dan de bewaarde ANPR-gegevens zijn. De passage uit de brief van de Minister van Veiligheid en Justitie van 8 november 2016¹ zou een en ander kunnen verduidelijken:

“Bewaarde ANPR-gegevens, die relevant zijn voor een concreet opsporingsonderzoek, kunnen op grond van de Wet politiegegevens (verder) worden verwerkt voor dat onderzoek. De ANPR-gegevens die worden verwerkt in het kader van een opsporingsonderzoek kunnen, overeenkomstig de artikelen 8 en 9 van de Wet politiegegevens (WPG), worden verstrekt aan derden op grond van paragraaf 3 van de WPG. Hiervoor kan worden verwezen naar de nota vaar aanleiding van het verslag (Kamerstuk 33542, nr. 6, blz 23)”.

De nota naar aanleiding van het verslag vermeldt op pagina 23:

“In de gevallen waarin de bewaarde passagegegevens binnen de bewaartermijn van vier weken zijn geraadpleegd en relevant zijn gebleken voor een opsporingsonderzoek, kunnen die gegevens verder worden verwerkt voor dat doel (zie het voorgestelde artikel 126jj, derde lid, laatste volzin, Sv). Deze gegevens worden dan, met andere woorden, «gewone» politiegegevens die volledig onder het regime van de Wet politiegegevens vallen. Paragraaf 3 van die wet biedt in dat geval de mogelijkheid om de geraadpleegde en verder verwerkte politiegegevens te verstrekken aan de aldaar genoemde personen en instanties voor de aldaar genoemde doelen.”

Hieruit begrijpt de AP dat als de op grond van artikel 126 jj Sv bewaarde gegevens eenmaal zijn opgevraagd deze ook voor andere doeleinden dan de in artikel 126jj lid 3 Sv genoemde kunnen worden gebruikt en aan derden kunnen worden verstrekt. De AP adviseert nader toe te lichten waarom bij verdere verwerking de strikt vastgelegde gebruiksdoelen zoals genoemd in artikel 126jj, derde lid Sv en de beperkingen zoals neergelegd in artikel 126jj lid 5 Sv (beperkte verstrekking aan derden) niet meer van toepassing zouden zijn.

In dit kader adviseert de AP de toevoeging “andere” (ANPR- en politiegegevens) in de Nota van Toelichting onder *Centrale opslag (artikel 9)* te schrappen, omdat hierdoor de indruk wordt gewekt dat er nog een andere categorie ANPR-gegevens bestaat, terwijl het hier gaat om een verdere verwerking van in de oorsprong artikel 126jj Sv ANPR-gegevens.

¹ TK 2016-2017, 33 542, nr. 41;

Datum
2 mei 2017

Ons kenmerk
z2017-02140

Verstrekking aan het buitenland en de BES landen en verdere verwerking en doorgifte.

De beperking in verstrekking aan andere instanties lijkt echter wel te gelden voor de verstrekkingen op grond van artikel 126 jj Sv bij verstrekkingen aan het buitenland en de BES landen.

Artikel 13 vierde lid (dit zou volgens de AP het derde lid moeten zijn in verband met de doornummering) van het conceptontwerpbesluit schrijft voor dat de verstrekte gegevens (aan het buitenland en gelet op artikel 14 ook aan de politie en gezagdragers van Bonaire, Sint Eustatius en Saba), worden verstrekt onder de voorwaarden dat deze:

- a. niet worden gebruikt voor andere doeleinden dan waarvoor zij zijn verstrekt;
- b. door de ontvangende autoriteit worden vernietigd zodra de doeleinden waarvoor is verstrekt zijn verwezenlijkt;
- c. niet worden doorgegeven.

De AP adviseert het verschil tussen hetgeen in de voorgaande paragraaf is geconstateerd ten aanzien van de verdere verwerking en verstrekking aan derden en bepalingen ten aanzien van verdere verwerking na verstrekking aan het buitenland of de BES landen nader toe te lichten.

Beveiliging van het centrale opslagsysteem

Artikel 10 van het conceptontwerpbesluit ziet op één aspect van de informatiebeveiliging: de authenticatie van de geautoriseerde. In het conceptwetsvoorstel ontbreken bepalingen ten aanzien van de beveiliging van het centrale opslagsysteem onder andere tegen hackpogingen van buitenaf, anders dan door inlogpogingen door niet geautoriseerde personen. De AP merkt overigens op dat de Nota van Toelichting verder niet ingaat op de uitwerking van de authenticatie: gaat het om een 2-factor- of 3-factor-authenticatie? De AP adviseert een en ander nader uit te werken.

Indien de ministeriële regeling, waarover artikel 16 van het conceptontwerpbesluit spreekt, wat betreft de technische eisen ook ziet op beveiligingseisen van het centrale opslagsysteem, verzoekt de AP deze regeling ter advisering voor te leggen.

Ook vraagt de AP aandacht voor de formulering van artikel 12 lid 3 van het conceptontwerpbesluit: "(...) indien de ANPR-gegevens zijn verwijderd en niet te achterhalen zijn." In de Nota van Toelichting staat weliswaar dat – onder bepaalde voorwaarden – bestandreparatie en systeemonderhoud ook op afstand kunnen worden gedaan, maar de voorwaarden waaronder, kunnen met voorbeelden worden verduidelijkt.

Uit het conceptontwerpbesluit en de Nota van Toelichting blijkt dat het conceptwetsvoorstel nog niet is toegeschreven op de Richtlijn (EU) 2016/680 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens door bevoegde autoriteiten met het oog op de voorkoming, het onderzoek, de opsporing en de vervolging van strafbare feiten of de tenuitvoerlegging van straffen, en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Kaderbesluit 2008/977/JBZ van de Raad (hierna: de Richtlijn). Nu de concept teksten van de implementatieregelgeving in consultatie zijn, dient het conceptwetsvoorstel reeds geheel te zijn toegeschreven op of in ieder geval met zoveel woorden blijkt te geven van deze nieuwe regelgeving.

Datum
2 mei 2017

Ons kenmerk
z2017-02140

Tot slot merkt de AP het volgende op. De Memorie van Antwoord in het kader van het wetsvoorstel en de Nota van Toelichting bij het conceptontwerpbesluit geven tezamen een meer compleet beeld voor wat betreft de achtergrond en overwegingen bij het conceptontwerpbesluit dan de Nota van Toelichting op het conceptontwerpbesluit alleen. De AP noemt als voorbeeld de onderwerpen: persoonsgebonden authenticatie, de begrippen wissen versus vernietigen en de beveiliging van de ANPR-gegevens. De AP geeft daarom in overweging de Nota van Toelichting aan te vullen met de informatie uit de Memorie van Antwoord.

Conclusie

De AP adviseert u aan het vorenstaande op passende wijze aandacht te schenken.

Hoogachtend,
Autoriteit persoonsgegevens,

Mr. W.B.M. Tomesen
Vicevoorzitter